

Nro. 31.

A' FELS. R. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Közl. Bétsben Keddén Octobernek 14-ik napján
1800-ik esztendőben.*

B é t s.

A Csász. és Kir. külső dolgokra ügyelő minis-
ter Baró *Thugut* ő Excellentiáját, azon terhes
hivatal alól, tulajdon maga kívánsága szerént, fel-
oldozni, 'shelyette Gróf *Kobenzel Lajos* ő Excel-
lentiáját azon hivatalra emelni méltóztatott, Fels.
Urunk, a' kinek mind talentomai, mind a' külső ud-
varoknál való forgolódasai alatt gyűjtött tapasztalásai
elegendők azon méltóságos tisztségnek el vi-
selésére. Ennek a' Gróf *Kobenzelnek* szorgalmas-
tos fáradozásai által készült meg három esztend-
ővel ennekelőtte a' *Campo-Formiói* békekellég.

A' Kir. testörző Nemes Magyar seregtől, há-
H h

rom érdemes hazánkfia, ugymint, *Berczeli, Boronkay* és Nagy Miklós Hadnagy urak, ezen rangjokkal Nádor-Ispán O. Kir. Herczagsége Huszár Regementjéhez ki léptek.

Spanyol Ország.

Az Oceanus tengerben lévő Britanniai hajó fereg nemtsak a' Francia Respublikához, hanem a' Spanyol Monarkiához tartozó kikötő helyeket is nagyon kezdette háborgatni. Nem régebben a' *Ferrol*, mostanában pedig a' *Vigo* kikötő helyet támadták meg, 's ottan is meg akarták a' Spanyol kereskedő és hadakozó hajókat égetni, de valamint amott, úgy itt sem bódogulhattak fel tetelekben, olly derekasan viselték magokat az ott őrizetben fekvő Spanyol feregek. Abban mindazáltal tsak ugyan ízerentséltettek, hogy egy *Wespe* nevezetű Francia zsakmányozó hajót kezekre kerítették, a' melly ámbár reggeltől fogva sötét ellig derekallan védelmezte légyen is magát ellenek, az oda való kastelynak őltalma alatt, mindazáltal bé következvén a' sötét éjtzaka, egyszeribe 20 Anglus hajók rohantak reá, és minden oldalról körül vevén azt, az azon volt katona őrizet közzül igen sok embert le vagdaltak, és sebbe ejtettek. A' meg ölettek közt voltak az első és második hajós kapitány, és tsak nem minden tiszték, 's igen kevesen hagyattak meg közzülök életben. De bizonyossan magoknak a' Brittusoknak is sokat kellett vészteni, mivel régtől fogva nem védelmezte magát a' Francia hajó olly derekasan s ditsőllégesen, mint ez, ebben a' tengeri tsatásban, a' melly a' 87 hajóból álló Angliai flotta szeme előtt történt.

A' Kádixi kikötő helyben néhány hetektől óta uralkodó nyavalyát az Amerikai fárga hideg-

nek ugyan nevezni nem lehet, a' melly mérgére nézve a' pestishez hasonlittatik: mindazáltal az is sok embert temetett már a' föld alá, és több Spanyol Országi városokra és helységekre is ki terjedt. Ezen várasnak kikötő helyét, a' mint onnan írják, még most is szemen tartják az Anglus hajók, még pedig olly szorga'matossan, hogy ritkán lehet oda bé, és onnan ki evezni, és a' melly hajók szerentsét próbálnak is, ritkán kerülhetik el a' Brittusok körmeit. — E' miatt nem lehetett még eddig a' Filippi szigetekben lévő, és sok napkeleti Indiai kintsel meg rakott Spanyol hajóknak hazájokba vissza térni, 's épen ez annak leg főbb oka, hogy igen szük a' pengő pénz Spanyol Országban, 's e' miatt vezett ottan betse a' papiros pénznek is.

Helvétzia.

A' mióta a' Cisalpina Respublika az életnek maga tartományaiából való ki vitelét meg tiltotta, azolta az Olasz Országi Helvécziai Cántonokban is rendkívül fel hágott annak az árra. Nem ré- giben egy gabonával meg terhelt hajó menvén a' Cisalpina Respublikából *Luganóba*, az ott ör- rön állott 18 főből való Helvécziai őrizet, az Olasz Országi Fr. armádia fő vezérjének parantso- latja szerént, meg nem akarta annak ki rakatását engedni, melly dolgonn meg bosszonkodván egy szomszéd helységbeli parasztok ölzve futottak, meg támadták a' katona őrállókat, el üzték őket, és nem tsak azon eleséges hajót, hanem e' mel- lett *Luganóban* magában is egynéhány házat ki raboltak és fel dúltak.

A' Helvécziai provisoria Kormányshék, két batallion gyalogságot és 3 vadász kompániát ál- litott ki Francia Generál *Macdonald* kivansága szerént, a' Helvécziai Respublika szélő határjai-

nak holmi imitt árott a' hegyek közt és erdőkben lappangó zsványok ellen való védelmezésére. Mind a' két rendbelieket a' Fr. Respublika fogja köntössel és zsóldal tartani.

Mint hogy a' *Lausanna* környékén öszve gyült Fr. reserva ármádia, a' mostani fegyver szünés ideje alatt, Helvécziában szállott cantonirozó kvartélyba, annál izükebb és drágabb lesz ottan az élet, és a' mit a' lok inséggel küszködő lakosok eddig magok izámokra öizve gyűjtöttek, kelletlen vendégeikkel is kéntelenek azt közleni. — Annnyiban mindazáltal ditsirik a' Francia katonákat, hogy erőszakkal senkitől semmit el nem veznek, és egy furt izöllöt se izákasztanak le a' izöllő hegy gazdájának hire 's engedelm nélkül. — A' *Zürche* bé szállott, 1200 főből álló első Francia hufzár regimentet igen szépnek írják az onnan jött közönséges levelek.

Frantzia Respublika.

BCU Cluj Central University Library Cluj

A' Francia új esztendőnek (22-ik Septem-bernek) meg inneplése végett Párisba küldetett. Ösztálybeli députatusokat, Status Tanátsos, polgár Benezech, mint Ceremónia méster, vezette bé a' Conzulok eleibe, maga a' fő Conzul *Bonaparte*, lokakkal közüiök két óráig beszélvén ösztályaiknak jelenvaló állapotjáról, kereskedéséről, és induftrijáról értekezett öllök. Mindnyájan bámúltak ennek a' rendkívül való embernek eszén, talentomain, és akármellyféle dologban való mélly bé látásan. Mintha minden ösztályokat maga szemlélt, meg jart és meg visgált volna, olly helyesen beszélt azokról.

Párisból írják, hogy a' Madritti Kir. udvar különös szivelléggel viseltetik Generál *Berthier* eránt, és hogy minden alkalmat öllágban nagy hajlandoságot mutat a' Francia Respublikához, 's

tsudálkozva emlegeti a' Fő Conzulkak ritka virtusait.

Ez a' fő ember, a' Lotharingiai herczegségben fekvő *Lünevillei* erőfégnek és az egész *Meurti* Olztálynak rendkívül való Commendansává tette *Clarke* Generált. A' mint írják, ott fog Congressus tartatódni, a' békefég eránt, 's oda fognak az alkudozó Hatalmasságoknak követjeik gyűlleni. — *Lüneville*, a' mint a' Geografiából tudhattuk, magában kitsin, de tsinos város, Strafsburgtól, a' Párisba vivő útban, 36 óranira fekszik. Az oda való kastély, a' mellyben a' Congressus tartatódni fog, igen szép. Ott lakott néhai *Leszinsky Stanislo* Lengyel Király, XV. *Lajos* Királynak ipája, Országjától lett meg fosztása után, 's ott is múlt ki e' világból.

A' Franezia új esztendőnek napján, úgymint September 22-ikén, a' Párisi invalidus házban lakó invalidus katonáknak egyenként 2 livert osztogattatott ki a' belső dolgokra ügyelő Fr. minifter, *Bonaparte Lucian*, a' mely mind öszve 15000 liverre ment,

Az Egyiptomi Fr. Jarmadiának mostani fő vezérjétől mostanában küldetett levelek meg tárfolyak azt a' közönséges hirt, a' melly az ő méreg által lett meg öletéséről minap Konstantzinápolyban támadt.

A' Franczia új esztendőnek meg inneplésére leg alább 200000 ember gyült öszve a' Márs mezéjén: még is mindazáltal semmi zenebona nem történt, semmi kedvetlenség meg nem zavarta az akkori közönséges örömet, minden jelenlévők tellyes meg elégedéssel láttattak lenni. Ezt a' közönséges örömet leg inkább nevelte az, hogy a' Fő Conzul akkor hirdettette ki a' belső dolgokra ügyelő minifter és öttse által, hogy Császár ő Felsége meg hosszabbította a' fegyver szünetnek idejét, és hogy tellyes szándékja le-

gyen a' Francia Respublikával való meg bé-
kélésre, által engedte a' Fr. ármadiának a' *Fi-
lipsburgi, Ulmi és Ingolstadt* erősségeket, mint
szíves indulatjának tsalhatatlan zálogjait. To-
vábba, azt is tudtára adatta a' fő Conzul a' Mars
mezejére azon napon felgyült Sokaságnak, hogy
a' Fr. Kormányfűek a' Londoni miniteriummal
is tengeri fegyver szűnésre akart lépni, de el nem
érhette a' végét: abban mindazáltal meg egye-
zett a' Londoni udvarral, hogy ez is követet
küldjön a' *Lünevillei Congressusra* 's. a. t.

Német Birodalom.

Regensburg városa is tapasztollya a' fegyver-
szűnésnek kellemetes következéseit, nemcsak any-
nyiban, hogy már most semmi contributio és re-
quisitio nem vettek reá, hanem annyiban is,
hogy az ott kvártélyozott, 's azon város költség-
gén élt Francia gyalogságnak és lovallágnak
egy jó része onnan ki költözvén, másuva küldet-
tett. Ezen meg könnyebitetéseket egyedül az
oda való Fr. Commendansnak *Grenier*; Generál-
nak köszönik a' lakosok, a' ki mindenkor külö-
nös jó indulattal látatott erántok viseltetni, és
a' miben lehetett, kívánt is rajtok segíteni.

Az *Ingolstadt* erősségből, *October 2-ik* nap-
ján vitettek ki a' beteg katonak, azután harmad nap-
pal, úgymint *October 4-ikén* az ott vólt katona
őrizetnek első colonnéja, avagy tsapatja, *Octo-
ber 6 ikán* pedig a' második és utolsó is ki mar-
firozott. Ez az ott vólt katona őrizet Császári
és Királyi, Baváriai, más Birodalombeli, és a'
Roverea nevet viselő Helv. emigransokból álló
Regementbeli katonaságból állott. Ez az utolsó
fokat vezített a' *Möskirchi*, és más tsatákban,
úgy annyira, hogy 250. embernél több belöle
életben nem maradt. — A' Francia ostrom alatt

fok betegjei voltak az ott vólt őrizetnek, a' várasban pedig marha is fok hullott el dög által. Az *Ingoljádi* vólt Cs. K. Commendans General *Neu* is, azoknak száma közt van, a' kik pensióval nyugodalomra tétettek. — Az oda bé ment Fr. Commendansnak és Generálisnak a' neve is *Neu*. October 6-ik napjának estejéig, minden Cs. K. magazinomot, artillériát, és munitiót ki kellett onnan vinni, a' mi addig ki nem vitetődött, a' Francziák birtokában maradt. Az oda bé ment Fr. katona őrizet 1800 főből áll 's minden 10-ik nap mások fogják azt fel váltani. — *Ulmába* is annyi főből álló Fr. őrizet küldetett bé, azóta mindenféle eleség meg óltsodott, mindent fél annyi árron lehet venni, mint annakelőtte, minthogy mindennek szabad oda bé, és onnan ki menni. —

A' *Filipsburgi* erősség leg több inséget szenvedett a' jelenvaló Fr. háboruban. Annak ostromoltatása előtt, 130 ház, és 800 főből álló 160 familia lakott ottan; most pedig 13 ház maradt épségben, a' többi el pufztult, 16 kunyhók építettek ott fel, a' mellyekben 98 familia vonta meg magát; a' szenvedett kár egy millió, az oda küldetett alamizsna pénz 100000 forintra tétődik.

Kotzebuenek azon kevés ideig tartott nyomoruságát, a' mellyet *Sziberiában* szenvedett, azzal kívánta I. Pál Császár meg jutalmazni, hogy *Lieslandiában* egy olly *Wortekül* nevezetű jószágot ajándékozott nékie, a' mellynek esztendeig való jövedelme 3000 tállérra megy.

Olasz Ország.

A' Cs. és Kir. Olasz Országi ármadiának fővezérje, Gróf *Bellegarde* lovasság Generálissa, nem különben annak Generál Kvártélymestere *Zach*

hadi Tármeſter ſzerentſéſſen oda érkeztek, és leg elsöben is a' Mantuai várat ſzemlélték 's vizgálták meg, a' mellyet olly jó állapotban találtak, hogy ha a' ſzükség 's környülállások úgy hoznák magokkal, két elztendeig is kiálhatná az oſtro állt. — Minden ottan vólt idegen nemzetbeli emberek *Páduába* küldettek által.

Ferrarában is, igen jó védelmezö állapotba helybeztették a' Cs. K. Inſzinörök az oda való kaſtélyt, 's annyi eleséggel rakták azt meg, a' mennyit ſzükségesnek lenni gondoltak. Azon esetre, hogy újóbban el kezdödne az ellenségeskedés, illyetén parantsolatot hirdettetett azon városnak és erőſségnek Cömmendánſa Cs. K. Generál *Brigidó*, hogy az első ágyú ſzóllásra minden házak és áruló bótok zárattafſanak bé.

Azon 20000 Francziák közzül, a' kik Bonna városában és annak ſzomszédtságában feküdtek, 6000 ember küldött a' Toſkánai nagy Herczegség ſzélső natárjaihoz, hogy azon esetre, ha újóbban el kezdödne az ellenségeskedés, ſzemen tart hallák a' *Sommariya* Generál vezérlése alatt lévő Cs. K. truppokat, és a' honyaiknak védelmezése végett fegyverbe öltözött lakosokat.

A' Cisalpina Respublikában olly parantsolat hirdetetett ki, hogy a' melly helység, a' Kormányſzék engedelmjé nélkül, a' láрма harangot meg vonattya, azonnal, minden további vizgalás nélkül, foſztattafſék meg harangjaitól.

Az ennekelötte Velencei Köz Társasághoz tartozott, de a' *Campo-Formiói* békeſſégben a' Francia Respublika uradalma alá esett, de a' múlt elztendőben az egyesült Orosz- és Török hadi seregek által az alól fel ſzabadítatott *Korſzirai*, *Cefalóniai*, *Zantei*, *Zerigói*, és *Sz. Mauritziusi* szigeteket eránt, Olasz Országának néhány tartományában olly planum kereng, melly ſzerént újóbban fel fogna azokban a' republikánusi alkot-

mány állítatódni. Azonban, minthogy még eddig sem a' Pétersburgi, sem a' Konstantinápolyi udvarok semmit sem jelentettek azokról, kevés hitelt érdemel ez a' köz hir. Annyit mindazáltal irhatunk, hogy azokban nagy villongás, vizsza vonás és egyenetlenség van a' lakosok közt. — — A' *Zantei* szigetbeliek egy atylyában semmit sem ügyelnek a' Korfizirai Tanáts parañtsolattyaira; a' *Cefaloniai* és *Zerigói* szigetekben veszedelmes meg hasonlás támadt; a' *Korfizirai* szigetbeli helységekben fok lopás és gyilkosság történik, és senki sem bátorkodik a' nemesek között a' városból a' falukra ki menni. — Illyetén gyümöłtsöket terem a' Frantzia szabadságnak és egyenlőségnek hervadó fája!

Török Birodalom.

Az Egyiptom Országban lévő Francia Conzulok *Menou* Generálnak eddig tett hiradásain kivű, a' következő történeteket is közleni kívánták a' Fr. officialis újság levelek által a' Publicummal: 1). hogy néhai Fr. fő vezér Kléber 10 millió liyer contributiot vetett Kajró városára, azoknak az oda való lakosoknak meg büntetésekre, a' kik a' Heliopolisi ütközet alatt oda tsúszott Törököknek kapukat nyitván, fegyvert fogtak a' Francia seregek ellen, nemcsak, hanem e' mellett azokat a' lakosokat is, a' kik a' Francziák eránt jó hajlandósággal viseltettek, kegyetlenül meg ölték — 2). hogy az Egyiptomban lévő Fr. ármadiának hátra lévő zsóldja egészen ki fizetődött, és fundus tsináltatott a' jövendőbelieknek ideje koránt leendő ki fizetésekre. — 3) hogy Kajró városának erősségei jó karba helyeztetődtek; hogy 12 bátyákkal vagy on azon város körül vétetve, és hogy 14. napok alatt tökéletes állapotba fognak azok tétetödni. — 4) hogy

az oda való nagy vízi tsatornának bólozatjai olly szorosan bé rakattak kőfalakkal, hogy ennekutánna senkinek sem lehet azok alatt a' kastélyba bé menni — 5) hogy a' várasnak lántzjai mélyebben ásattak, 's fellyebb rakattak töltései, és hogy azon egéiz köz föld, a' melly Kajróvárosától fogva *Boulahig* ki nyúlik, két kő fal kozzá fog véterődni — 6) hogy *Salahieh* városnak báltái meg fognak szaporittatni, 's 3 hét alatt el készitetődni — 7) hogy a' *Damiette* szomszedtségában fekvő *Lesbe* mártókélltetessen elkészült, és hogy azokon a' különbkülönbféle szoros utakon, a' mellyek a' tengertől fogva a' *Menzale* nevü tóig visznek, vigyázó tornyok fognak épittetni; hogy a' *Burlosi* erősség nem sokára el fog készülni; a' *Rozettei* egéizlen kész, az *Aboukiri* el rontatott kikötő hely egéizlen meg újítatot, *Alexandriának* erőssítésén pedig sok ezer kezek munkálódnak. — 8) hogy leg jobb állapotban légyen a' Franczia ártilléria, és hogy a' *Gizei* fegyveres tárházban éjjel nappal dolgoznak az ágyú öntő, és fegyvert készítő emberek — 9) hogy 500 lovakból, 's ugyan annyi tevékből álló reservája legyén *Menou* Generálnak, és hogy sok ezer Görög, Coptus, és Syriabeli legények veznek ármadiájánál hadi szolgálatot — 10) hogy a' német General *Kleber*, és Török nagy Vezér közt vegbe ment alkunak fel bontása utan valamint az *Alexandriai*, úgy a' *Damiettei* kikötő helyekbe is, nem tudván a' dolog mivóltát, sok Török kereskedő hajók mentenek be, hogy azokat mind el foglalták a' Francziák, és az azokon találatott 's el adatott portékaknak árujából szedi molli a' Fr. ármádia a' maga zsoldját. — 11) hogy egy 10000 penzen vett szolgákból, és 15000 tevéből álló Caravána ment Szeretsen Orfzágból és Abyssiniából Egyiptomba, a' mellyet a' Murad.

Beyal szerzett egyellég szerént, magokévá tettek a' Francziák, és hogy az Arabiából, *Suezen* keresztül Egyiptomba ment Karavánakat nagyon segítették kereskedéseknek elő menetelesítésében, egy ízóval, hogy Egyiptomnak hajdani viragzását vissza akarják szerezni és adni.

Magyar Ország.

Teljes meg elégedéssel közöllyük az Olvasó Publicummal néhány levelező barátinknak arról tudósításaikat, hogy a' Tek. Vármegyék szinte ugyan vetélkednek egymással Fels. Fejedelmünk inlurrectiót tárgyazó kegyelmes parantsolatjának hova hamarabb leendő eszközölhetésében — A' T. Hevés és Wefzprim Vármegyei insurgen's katonaság, már is izorgalmatosan gyakorólya magát Pápa városa mellett a' fegyverben, mások másutt, mintha ugyan a' kapu előtt állana az ellenség. / Central University Library Cluj

Tek. Szala Vármegye, a' múlt hólnapnak. 23 ik napján tartván kedves Adminiltrátorja Mélt. Medgyesi Somogyi János Cs. K. udvari Tanácsos és Referendarius Ur előülése alatt közönséges gyüleit, valamint a' főbb, úgy az alsobb rangú nemellég is egyenlő hiv indulattal viseltetett veszedelemben forgó kedves Hazájának, 's kegyelmes Királyának ellenség elleu leendő vedelmezése eránt. Nevezetessen Méltos. Gróf Tólnai *Festetics György* Ur ö Nagysága egy rövid, de a' izivnek belső kamarájáig bé ható orátiót, mindván a' jelenvölt Karok és Rendek előtt, el hűnyt ditső őseinknek példájokat, és semmi ellenség előtt meg nem rettent vitézi bátorságokat említvén, annyira fel buzditotta őket, hogy mindnyájan egy izivvel 's lelekkel arra kötelezték magokat, hogy kélzok kedves Hazájokat és Fejedelmeket utólsó vér tlep-

jeikkel is védelmezni, 's érettek vagyonaikat feláldozni.

Már ebben is nagy fzívet mutatott a' nevezett Gróf Ur, de avval még meg nem elégedett, hanem mingyart akkor 4000 forintokat ígirt azoknak a' megyebeli nemeseknek felsegéllésekre, a' kik kevés vagyonaiknak férelme nélkül ki nem fizethetnék a' reájok esendő zsoldot. E' mellett az insurrectionalis kasszának formalasára, a' mellyből tudniillik a' szükséges monturt és fegyvert meg szerezni lehessen, költsön fejébe 10 ezer forintokat ajánlott. Képzelni lehet, minémű meg illetődéssel hallották légyen a' jelen volt Karok és Rendek ezen jó Méltoságnak tett ajánlásait, könyvezve, de egyfzersmind örvendezve mondották fejére a' lok áldást.

* * *

A' Szarvasi Gazdaságot tanító Kir. Oskola második Oskolai elztendejének, melly Aprilistól számlálódik, harmadik fertályjában, t, i e' folyó 1800-dik elztendőben, October 1-ső napjától fogva 31-dik Décemberig; a' Tanítás rendi e' következő :

1-ső héten, letzkék tartatnak az ezen Institutumban tanítandó, 's még a' bődögült 2-dik Leopold Cs. K. Felsőég által ki szabott tárgyakról.

2-dik héten, a' Felsőéges reudelés által meghatározott tanítás módjáról.

3-dik héten, ezen Gazdaságot tanító Oskolának egész Plánumáról.

4-dik héten, az Institutum újjonnan lett felállittatásakor esett változtatásokról, és azoknak okairól.

5-dik héten, elő adódik az Országban és ezen kívül lévő Gazdasági Institutumoknak miben létek.

6-ik héten, az Anglusoknak, a' meg-jobbit-

tatott mezei Gazdaságban tett nagy előmenetelek adattatik elő Thaer szerént.

7-dik héten, a' Juh-tenyésztésről való lez-
kék folytatódnak, Germershausen szerént.

8-dik héten folytatódik a' Falusi rendtartás-
ról vagy a' Falusi Politziáról való tanítás, a' fa-
lusi embereknek minden környülállásaihoz és
szükségeihez alkalmaztatva: hogy ez által minden-
féle uralkodó roszszaknak valósággal elejek vé-
tessen, míg még ki ütnék magokat. Melly is, az
első fertály elztendőnek nyóltzadik, a' második
fertály elztendőnek 5-dik, és a' második Oskolai
elztendő 1-ső fertályának 7-dik heteire ki szabott
matériáknak a' folytatása.

9-dik héten, ez a' Gazdaság virágzó állapot-
ba való helyheztetését tárgyazó fontos matéria
tovább folytatódik, és el is végeztetődik; a' hol
különös tekintetben véteődnek a' tűz által okoztat-
ni szokott sok veszedelmek, és az azok el háritá-
sára való eszközök.

10-dik héten, folytatódik azokról a' közönsé-
ges hasznú rendelésekről való tanítás, mellyek-
nek megvilágosztatása, a' második oskolai elz-
tendő második fertályának 7-dik hetében kezdő-
dött el.

11-dik héten, a' meg-tanúltakat újra tanul-
ják.

12-dik héten, a' munkák' vizsgálásai tartatnak.
A' 13-dik hét számadásokkal rekesztetik bé.

A' második Oskolai elztendő, negyedik, (az
az 5-dik Januáriustól, 30-dik Mártziusig tartó)
fertályában a' Tanítás rendi e' következendő:

1-ső héten, a' kemény tél ellen való hasznos
készületek előadása folytatódik.

2-dik héten, meg magyaráztatik, mi légyen
az oka annak, hogy ilyenkor sok tehének meg-
vetnek.

3-dik héten, arról való tanítás, hogy szüksé-

ges volna sok Magyar Országi nagy helységeket rendes kézi-mives és kereskedő Városokká fordítani.

4-dik héten, arról, hogy a' Helységeknek és Oskoláknak regulázása, a' leg rövidebb út a' szorgalmatossággal nevelésére, és a' Közönségre nézve való hasznos rendelkezéseknek, valóságos folyamatba való hozására.

5-dik héten, egy Falusi, rendes Politzái házról való Plánum adódik elő.

6-dik héten, melyek vólnának azok a' valóságos eszközök, mellyek által, az olyan tájékokon, a' hol fa nem terem, úgy eleit lehetne venni a' Tifzán, a' fa dolgából való meg-szorulásnak, hogy a' mezei gazdaságnak a' többi része az által nem tsak hogy semmi hátra maradt ne szenvedne, sőt még a' leg szárazabb időben is mindent meg nyerne.

7-dik héten, mi annak az oka, hogy kivált az Oskolákban, és a' mezei Gazdaságban, a' régi meg-rögzött szokást annyira szeretik, betsülik, és fel tartják?

8-dik héten, hogy lehetne a' korheles Oskolás gyermekeknek, a' Gazdaság külömbkülömbféle részeiben, Oskolai órájoknak el mulatása nélkül, tavaszszal, nyáron, őzszal, télen, úgy hasznát venni, hogy abból mind a' szülék, mind magok a' gyermekek állandó hasznot vehetnének?

9-dik héten, hogy használ úgy a' Státus a' Nép Tanítóinak, kivált a' Falukban és a' maga Fundusain, hogy azok a' közönséges jónak, közakarattal való elő-mozdítására, fel-inditthatnának?

10-dik héten, hogy minden eddig tanított materiákat, az Oskolai tanítás által, kivált a' Districtuális Oskolákban, hogy lehetne közönségesen meg-taníttatni, és valóságos folyamatba hozni?

11-dik héten, egy ember, különösen pedig egy Gazda, és Nép Tanító, halála után is miképpen lehet sok jót. *Plinius Libr. III. Ep. 7.*

12-dik és 13-dik héten, a' meg-tanúltaknak előlkezdése, és Exámenek tartódnak; ízámot vettek, és a' munkák vizsgáltattak meg.

Professzor Josephi Ur a' következő fél esztendőben:

1. or. Folytatni fogja a' Direktor Ur által elkezdt Dietétikát, melléje adván az Antropológiának leg szükségesebb részeit, a' mennyiben az, Anatómiai készülétek nélkül meg-eshetik.

2. or. A' Dietétikát elvégezvén, a' köz néphez alkalmaztatott Természeti Tudományt veszi elő, és azt fogja meg-mutatni, különösen azoknak, kik még valaha Tanítók lésznek, hogy miképen kell a' Falusi Oskolákban a' Fizikát úgy tanítani, hogy a' természeti dolgokban való babonaság árthatmas következesei az által elháríttassanak.

3. or. Szándékozik minden héten e' következő materiákról leztkéket adni: hogy egy olyan Ifjú, a' ki a' Világba ki-megy, miképpen szeressen magának emberek esméretét, 's hogy viselje magát okosan a' maga foglalatosságai körül, és a' másokkal való társalkodásban, ha a' világban halznos és mindenütt kedves ember akár lenni, és ha minden jószívűsége melleett is ifjú tapátsztatatlansága által, mindenféle unalmat bánatot, és szerentsétlenséget magára nem akar vonni. Ebben követni fogja Campénak Teofron nevű munkáját.

21-dik Júliusban harmadik Tanítónak meghivattatott *Skolka András* Ur, — el fogja kezdeni ebben a' fél esztendőben a' Districtuális Practikánsal együtt, az eddig előadatott materiákban való gyakoroltatásnak tanítását, még pedig a' Köz-néphez alkalmaztatva.

Másodszori Híradás.

Minekutánna Keszthelyen, Nemes Zala Vár-
 megyében helyhez tetett Mező Városban Georgi-
 con nevezete alatt fel-állított Gazdasági foglala-
 tosságot tárgyazó Majorban, a' Gazdaságot tani-
 tó Professori hivatal el-üresedik: ezennel mind
 azok, a' kik ennek el-viselésére alkalmasok, 's
 a' Mezei Gazdaságbéli Tudományokban járta-
 sok lévén, magokat ezen Tanítói hivatalra adni
 kívánják, meg-hivattatnak, olly formán, hogy
 magokat Méltóságos Gróf Tolnai *Fesletits György*
 Ur' Keszthelyi Gazdaságbéli Directiojánál akár
 személyesen, akár levélben jelenteni, és arra va-
 ló tehetségeket, és alkalmas voltokat szüksé-
 ges bizonyosság-levelekkel is meg-mutatni ne sa-
 nálják. Ezen Professori hivatalt viselőnek ez-
 tendei fizetése áll 400 f. kész pénzben, és mint-
 hogy a' Majorbéli külső Gazdaság vezérlése, 's
 kormányozása is arra bizattatik, ezen Tiszt-
 ségért is különösen járó 200 f. és így öszvesé-
 gessen 600 f. kész pénzben, 's 8. akó ó. szorból,
 20 pozsonyi mérő búzából, 20. mérő rozsból,
 's 12 öl tüzi-fából álló Deputatumban, szabad
 szállással együtt. A' Professor, és Tisztartó ré-
 széről pedig meg-kivántatik, hogy a' Deák, Ma-
 gyar, és Német nyelveket tudja, a' Gazdaságbé-
 li, és Technologiai Tudományokat úgy értse,
 hogy azokat helyessen tanithassa, 's-e' mellett a'
 Politziabéli dolgokban is szükséges tudománnyal
 bírjon; azonban ha e' részben (a' mennyire ezen
 Institutumban egyedül a' Falusi Politzia tanitta-
 tik) a' Tanító még eléggé jártas nem volna, a'
 tapasztalendő héjánosságot a' néki ki-adandó
 könyvekben, és írásokból önnön szorgalmatossá-
 ga, és iparkodása által könnyen helyre fogja
 hozhatni.

D. D. S.